

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 282

Maribor, petek 12. decembra 1930

»JUTRA«

haja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Večja mesečno, prejetan v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Seja občinskega sveta mariborskega

PRAVILNIK O PODPIRANJU ONEMOGLIH MESTNIH DELAVCEV. — NOVE HIŠNE IN ULIČNE TABLICE. — TRINAJSTA PLAČA. VPRAŠANJE LASTNE MESTNE LEKARNE. — SREDNJA OBRATNA ŠOLA.

Aljehin v borbi z ljubljanskimi šahisti

LJUBLJANA, 12. decembra. Simultane produkcije, katero je priredil svetovni šahovski prvak dr. Aljehin sinoči ob ogromnem zanimanju občinstva v dvorani Kazine, se je udeležilo 35 najboljših ljubljanskih igračev. Borba je trajala do 2.30 ponoči, torej celih 6 ur in je bil rezultat za Ljubljano zelo časten. Dr. Aljehin je dobil 26 partij, zgubil je 2, remis pa je bilo 7 partij. Prva žrtev simultanske produkcije je padla ob 22.10, prvi poraz je doživel Aljehin ob 0.52, drugi ob 1.54 ponoči, zadnji remis pa je bil točno ob 2.30 ponoči, prvi pa ob 23.11. Aljehin je igral do konca zelo živahno ter ni kazal nobene utrujenosti. Izgubil je proti Juliju Gabrovšku in Ivanu Židanu, remis pa so končale partije z: Ludovikom Gabrovškom, Cirilom Vidmarjem, bratom našega vejemojstra dr. Milana, s Kordišem, Šmalcem, prof. Žimbrekom in Jeranom. Zanimivo je, da je Aljehin gladko odpravil najmočnejše ljubljanske igralce: Milana Vidmarja mlajšega, Ljudevita Furlanija, Antona Rupnika in mladega talentiranega Vogelnika.

Nesreča jugoslovanskega parnika na Donavi

DUNAJ, 12. decembra. V bližini Marbacha se je na Donavi ponesrečil jugoslovanski parnik »Dobropolje«, lasti Jugoslovanske donavske plovnice. Parnik je vodil 3 velike tovarne čolne in je bil natovoren s koruzo. Vsled goste megle je parnik izgubil smer, zavozil na čer in se pri tem tako močno poškodoval, da se je kmalu potopil. Na parniku je bilo natovorenih 36 vagonov koruze. Na pomoč so takoj prhiteli v bližini se nahajajoči avstrijski parniki ter rešili tovarne čolne in posadko ponesrečenega parnika. Do nesreče je prišlo radi izredno goste megle, ki je ves dan visela nad podonavskim področjem.

O dogodku je bila takoj obveščena komanda rečne plovnice v Beogradu, ki je takoj odposlala pomožne parnike, da dvignejo potopljeno ladjo.

Fašistični izpadi proti Franciji

RIM, 12. decembra. Italijanski vladni krogi energično zanikajo vest, da bi Italija prosila Francijo za posojilo. Fašistični krogi naglašajo, da se te trditve izmišljotina antifašistične propagande, ki skuša prikazati Francijo kot največjo pobornico za svetovni mir, dočim je najbolj militarizirana država. Fašistični listi očitajo dalje Franciji, da je spravila pod svoj vpliv najmočnejše male narode, med njimi tudi Jugoslavijo, ki ima slajno vojaštvo, Češkoslovaško, ki je najmočnejša država v srednji Evropi ter Poljsko, ki izda ogromne vsote v vojne namene. Vrh tega podpira Francija tudi Rumunijo in tvori tako najmočnejšo vojaško skupino, ki dominira ta del sveta. Francija naj raje omeji svoj vojni proračun in tako pokaže ljubezen do razorožitvene ideje.

Sinoči ob 18. se je vršila — v tem letu predvidoma zadnja — redna seja mariborskega občinskega sveta, v kateri so se obravnavale večinoma tekoče zadeve.

Po odobritvi zapisnika zadnje seje je bil kot namestnik zastopnika mestne občine v odboru Javne kuhinje na Slomškovem trgu izvoljen obč. sv. Aljančič. Tudi je bil zopet izvoljen dosedajni disciplinski odsek z dr. Lipoldom kot načelnikom, mesto inž. Barana je uradništvo delegiralo nadsvetnika Černeta.

Zadeve prvega odseka so se vse odložile za tajno sejo.

Izmed zadev drugega odseka, za kateri je poročal obč. sv. dr. Strmšek, je zlasti važen

pravilnik za podpiranje onemoglih mestnih delavcev ter njihovih vdov in sirot.

Odsek je izdelal pravilnik, ki je veliko modernejši in socialnejši nego n. pr. zagrebški. Predvideva poleg mesečnih denarnih podpor tudi brezplačno zdravniško pomoč in hrano v mestni ljudski kuhinji. Denarne podpore so določene za pet kategorij: delavec, ki je onemogel po 10 letih mestne službe, dobi 150 Din mesečno, po 15 letih 175 Din, po 20 letih 225 Din, po 25 letih 300 Din, po 25—30 letih 400 Din, po več ko 30 letih 500 Din. Iste zneske dobivajo tudi njihove vdove in sirote, otroci do 18. leta. Onemogli delavci, ki še niso 60 let stari, se morajo dati vsako leto zdravniško preiskati.

Občinski svet je pravilnik soglasno sprejel.

Tudi je vzel na znanje izjavo ministrstva za socialno politiko na svoječasno vlogo mestne občine, naj bi se

tudi stanovanjske najemnine uvrstile pod zakon o pobijanju draginje življenjskih potrebščin.

Ministrstvo izjavlja, da se po sedanjem zakonu to ne da popraviti, pač pa je vzele predlog na znanje za sestavo morebitnega novega zadevnega zakona.

Za tretji odsek je poročal obč. sv. Stabej. Obč. svet je vzel na znanje, da je vlada

sistirala sklep obč. sveta, s katerim bi se naj Jezdarska ulica preimenovala v Ulico tržaških mučnikov.

Sprejet je bil predlog Olepševalnega društva, da se ruševine nekega avstrijskega spomenika na Kalvariji odstranijo in tam napravi nasad, napisna tabla spomenika pa se izroči muzeju. To se naj izvrši po predhodnem sporazumu z Muzejskim društvom.

Banska uprava je v smislu zadevnega zakona odredila napravo

novih hišnih in uličnih tablic.

Sklenjeno je bilo, da se hišne tablice lahko uporabijo stare s prepleskanjem v državnih barvah. Za ulične table pa se bo po predlogu obč. sv. Grčarja poiskalo svoječasni predprevarni material, ki je zelo dragocen in ga je on kot takratni župan dal hraniti.

Za četrti odsek je poročal o. sv. Pušenjak:

Ureditve stalnosti in izplačilo trinaiste plače mestnim uslužbencem se je prepuščalo upravnemu odboru.

Praznik Vseh svetnikov se prizna delavcem kot plačan, ti di že letošnji.

Ker je po 1. apr. tl., po ukinitvi okrajnih zastopov, odpadlo tudi na mesto plačevanje zdravil za reveže, je bilo sklenjeno, da se za vse v Maribor pristožne reveže izza tega dne plačajo zdravila iz proračunske postavke v l. 1932.

Predlog o. sv. Grčarja, naj mestni fizikat prouči vprašanje

ustanovitve lastne mestne lekarne ter naj o tem poda obč. svetu poročilo, je bil sprejet.

Park-kavarna se ne bo več oddajala v najem, poslopje bo občina porabila v prosvetne svrhe.

Občinski svet je pozdravil predlog raznih obrtniških in trgovskih organizacij, da se ustanovi v Mariboru

srednja obrtna šola

predvsem za hotelirsko, postopno pa tudi za druge panoge obrti, in da bi se otvorila najprej dva nižja letnika in pripravljalni letnik za vajence. Obč. svet predlaga, da se sestavi v svrhu proučitve tega vprašanja poseben odbor, v kateri bo tudi mesna občina poslala svojega delegata.

Odobrili so se računski zaključki za l. 1928.

Sklenila se je tudi nabava dvigala za drobilec v gramozni jami in 6 poljskih vozičkov za skupno 68.188 Din.

Odobrila se je tudi prodaja parcel »Železniški družini« za hišne stavbe po 15 Din kvadr. meter, dočim se je vprašanje kanalizacije in ureditve ulic v tej novi koloniji odložilo do proračuna za l. 1932.

Peti odsek (o. sv. Murko) je poročal o vprašanih krajevne potrebe za razne obrtniške koncesije. Odklonjena je bila krajevna potreba za ustanovitev privatnega detektivnega zavoda.

Zadeva dimnikarskih rajonov se je odgodila, dokler ne bo banska uprava rešila zadevnih prizivov.

Za plinarnski odsek je še poročal načelnik dr. Lipold, da bodo položene nove plinske cevi z novim plinovodom v Badlovi ulici in na Glavnem trgu, ker so sedajne skrajno slabe in preozke.

Obč. sv. Tavčar pa je poročal za klavniški odsek, da se bo izdelal pravilnik za uvedbo oglednine za vse mesne izdelke,

ki se pripeljejo v mestno območje. Končno je bil izvoljen še nov tržni odsek, v katerem so o. sv. Žebot, Senekovič, Tumpej in Čeh.

Zopet političen umor v Sofiji

SOFIJA, 12. decembra. Včeraj popoldne je bil izvršen tu nov političen umor. Žrtev napada je postal profesor Barličev, najožji prijatelj nedavno umorjenega novinarja Tomalevskega. Barličev je bil na obisku pri vdovi umorjenca. Ko je popoldne stopil iz hiše, je oddal neznan zločinec nanj 3 strele in ga smrtno nevarno ranil. Atentator je pobegnil. Policija je v zvezi s tem aretirala več članov makedonstvujuščih. Baričev se bori v bolnici s smrtjo in ni upanja, da bi mu rešili življenje. To je v 3 tednih sedaj že četrti politični umor sredi Sofije. Prebivalstva se polašča vedno večje

razburjenje in javnost zahteva energičnih ukrepov proti makedonski revolucionarni organizaciji.

† Končarević Miloš.

Včeraj so na lepem varaždinskem pokopališču položili v grob pravoslavnega svečenika lepoglavske kaznilnice g. Končarevića Miloša. Rodom iz Dalmacije, je služboval do začetka vojne z Italijo v kaznilnici v Kopru, bil nato premeščen v moško kaznilnico v Mariboru, od koder se je preselil mesca septembra 1921 v kaznilnico v Lepoglavi. Mariborskim Slovencem je izza medvojnega časa in prvih let po prevratu ostal v najlepšem spominu kot tih, simpatičen mož z zlatim jugoslovanskim srcem. Bil je vedno prepričan in navdušen Jugoslovan, ki ni poznal razlik po verski, plemenski ali politični pripadnosti svojih rojakov. Bil je zvest naročnik »Jutra«, odkar izhaja. V zadnjih letih se ga je lotila težka, neozdravljiva bolezen, ki ga je končno spravila v grob ravno ob desetletnici smrti njegove blage soproge, v starosti 58 let. Blag mu spomin!

Zborovanja Federacije organizacij zasebnih nameščencev

sinoči pri Orlu se je udeležilo krog 100 članov vseh treh organizacij, združenih v Federaciji. Predsednik Federacije g. Petejan je vodil zborovanje in posebej pozdravil predsednika sosveta Pok. zavoda v Mariboru g. Ferda Pinterja, ki se je za pozdrav zahvalil in pozdravil podravnatelja Pok. zavoda dr. Vrančiča. Kot delegati Pok. zavoda so bili navzoči iz Maribora tudi še gg. Skaza, Gilčvert, Pelikan, Vrisk in Doležal iz vrst nameščencev, za delodajalce pa gosp. Pinter. Podravnatelj P. Z. g. dr. Vrančič je zanimivo obrazložil sedajni položaj v zavarovanju nameščencev in stremjenja po izboljšanju za zavarovance ter je dajal na mnogoštevilna vprašanja potrebna pojasnila. Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva razširjenje pokojninskega zavarovanja na celo državo, dalje pa izločitev vsega bolniškega, nezgodnega in brezposelnega zavarovanja vseh privatnih nameščencev iz organizacije Suzorja ter unificiranje celotnega socialnega zavarovanja nameščencev v enem zavodu. Pozdravlja se pa tudi stremjenje, da se končno prične izvajati tudi delavsko zavarovanje za slučaj onemoglosti, starosti in smrti. Zborovanje je trajalo od 8. do 11. ure.

Iz Radvanja.

— Agilni naš občinski odbor pod vodstvom župana g. Vizoviška je priredil letos vinsko trgatv v prid Rdečega križa v Studencih. Sedaj pa je Rdeči križ poslal 400 Din za božičnico, pri kateri bodo obdarjeni radvanjski šolarji. Obenem je prevzel občinski odbor nabiralno akcijo, ki zelo dobro uspeva. Več plemenitih žen je izjavilo, da bodo pekile kekse in druge sladkore, da bo obdarovanih čim več otrok.

— Vsled zadnjega deževja so naše ceste polne vode in blata. Prava nadloga v tem času so prenatrago vozeči avtomobili, ki te omečejo z blatom, kakor zidar steno. Občina naj pač strogo kaznuje vse, ki prenatrago vozijo. Med deževjem je divjal tudi vihar, ki je pometal par opek raz strehe, sicer pa ni napravil posebne škode.

— Samaritanski tečaj, ki se vrši v Studencih pod vodstvom g. dr. Korenčana in pod okriljem Rdečega križa, obiskuje tudi nekaj naših mladeničev in mož. Zlasti gasilno društvo je poslalo svoje mlade člane na tečaj, da se izvežbajo v najpotrebnejših samaritanskih poslih. —

Državna obrtna šola v Mariboru

NA POVOLJNI REŠITVI TEGA VPRAŠANJA JE INTERESIRANA VSA NAŠA JAVNOST.

Prošli mesec so mariborske obrtne, industrijske in trgovske organizacije predložile mariborskemu mestnemu načelnstvu, banski upravi in ministrstvu trgovine in industrije prošnjo za ustanovitev državne obrtne in hotelirske šole.

O potrebi take šole govoriti, je skoro odveč. V obrtnih in industrijskih obratih na ozemlju bivše mariborske oblasti je zaposlenih okrog 45.000 delavcev, katerim manjka vsako strokovno izobraževališče. Tehniška srednja šola ljubljanska je prenapolnjena že z učenci iz bližnjega okoliša, bi pa na vzgojo obrtniškega in industrijskega naraščaja v mariborskem okolišu tudi sicer nikdar ne mogla vidno vplivati, ker je nje posežanje tukajšnji večinoma revni mladini radi oddaljenosti onemogočeno.

Tako učilišče bi bilo še posebnega pomena za Maribor in ostala severna obmejna mesta, kamor zelo pritiska inozemska konkurenca iz Avstrije, Češkoslovaške, Nemčije in celo tudi iz Madžarske. Da se v naše kraje uvaža toliko inozemske industrijske produkcije in tu uspeva nešteto tujih podjetnikov in se zaposlujejo na vsakem važejšem mestu le tuje delovne moči, je posledica naše pomankljive strokovne in poslovne izvežbanosti, katero naj daje zahtevani novi zavod, ki bi nedvomno tudi mnogo doprinesel k utrditvi državlanske zavesti in nacionalnega ponosa v naši obmejni coni.

Mladina je ukaželjna in sili v šole, ki so tako natrpne, da šteje letos na eni srednjih šol samo I. razred toliko učencev, kolikor so jih pred 20 leti šteli vsi razredi dotičnega zavoda. Z obrtno šolo bi se obstoječe prenapolnjene meščanske in srednje šole zelo razbremenile.

Zoper načelno odobritev zahtevanega zavoda ne bo pomislekov niti pri banski upravi niti v ministrstvu. Hotelirski oddelek je sicer načelno že dovoljen. Skoraj nepremostljive težkoče pa nastanejo pri vprašanju namestitve zavoda. K temu bo neizogibno potrebna nova zgradba. V načrtu so kot najnujnejši označeni hotelirski, lesni, kovinarski, tekstilni in elektrotehniški oddelek z 2-letnim poukom v učilnicah in opremljenih rokodelskih delavnicah, pripravljalni letnik za vajence, strokovna knjižnica in čitalnica, pozneje še oddelek za ženska ročna dela in oddelek za keramiko.

Kako se naj reši vprašanje take stavbe, bo mogla in morala povedati le mestna občina. To je gotovo, da se iz lastne davčne moči prebivalstva stavba ne more zgraditi. Dano pa je že zagotovilo, da

bo banska uprava pri kritju gradbenih stroškov izdatno sodelovala in tudi ministrstvo se takemu sodelovanju ne bo odtegnilo, to tem manj, ker mariborsko obrtništvo, trgovina in industrija zelo trpi vsled premestitve odnosno demonstacije državnih in samoupravnih uradov (kontrola dohodkov, finančne direkcije, velikega županstva, oblastne samouprave) in je zelo upravičena zahteva, da se povzročena škoda nekoliko olajša vsaj v obliki zgradbe najvažnejših gospodarsko-kulturnih zavodov. Mestna občina bo morala pri tem tudi uvaževati, da bo na vsak način treba najti prostorov za hotelirsko šolo, da se bo z obrtno šolo lahko združil sedanji zavod »Vesna«, da bodo z ustanovitvijo obrtne šole razbremenjene sedaj pretesne meščanske šole, in da je treba najti tudi lastno streho za trgovsko akademijo. Ni tudi izključeno, da bi prišla v poštev postopna izgradnja posrednih oddelkov. Končno obrtniške organizacije, katerih je v Mariboru preko 20, naravnost kričijo po primernih prostorih za pisarne, pomočniške in mojstrske preizkušnje, predavanja, zborovanja itd., kar bi vse mogla nuditi nova zgradba.

Obrtniške organizacije so pokazale mnogo moralne moči s tem, da so sprožile to že dolgo aktualno vprašanje v skrbi za izboljšanje strokovne naobrazbe in konkurenčne zmožnosti domačega obrtništva in industrije. Prepričan sem, da bodo akcijo podpirale po potrebi tudi žrtvami, čeprav sadovi novega zavoda ne bodo neposredno koristili sedanjim podjetnikom. Naivno pa bi bilo zahtevati od njih, da si učilišče zgradijo sami. Noben stan si sam ne gradi učilnic za svoj stanovski naraščaj. Državna obrtna šola v Mariboru je vprašanje, na čegar povoljni rešitvi je interesirana vsa javnost, je predvsem vprašanje davčne moči mestnega prebivalstva, katera bo tem večja, čim večja bo konkurenčna zmožnost domačih produktivnih stanov, je vprašanje okrepitve nacionalizma in poglobitve jugoslovanstva v obmejnem mariborskem okolišu, tedaj javna zadeva, katero omalovaževati bi bilo greh. Obrtništvo, trgovina in industrija ima tudi vso pravico, zahtevati od občine, za katero zbira leto za letom milijone na dokladih in davščinah, neko odškodnino za visoke davce.

Merodajni činitelji naj se zavedajo, da bo akcija, če se ne vzame sedaj z vso vneto v roke, zaspala za nedogleden čas, če ne za vselej.

Prvovrstna umetniška prireditve.

Pozivamo vse sloje mariborskega prebivalstva, da se udeležijo pondeljkevega koncerta slavnega španskega vedomjstra Juana Manena. Od umetniških in kulturnih prireditev nimajo prireditelji itak nikoli dobička, niti z njim ne računajo, pač pa imajo na takih prireditvah posreden dobiček razni trgovci, obrtniki itd. in bi bilo menda pravično, da bi s svojim obilnim posetom take prireditve pospeševali. S prireditvami, kjer nastopajo svetovni umetniki, so združeni tako ogromni stroški, da se bodo koncerti velikih umetnikov v Mariboru sploh morali nehati, ako občinstvo ne bo kazalo primerne zanimanja in to bi bil za Maribor kulturni škandal. Sezite po vstopnicah v predprodajah!

Mariborske knjižnice v novembru.

Pretekli mesec so Mariborčani zopet znatno napredovali pri čitanju knjig. »Ljudska knjižnica« v Narodnem domu je izposodila v 18. uradnih dneh 790 članom, 2151 knjig. Novih čitateljev je bilo ta mesec sprejetih 42. — Knjižnica »Delavske zbornice« pa je pretekli mesec izposodila 945 obiskovalcem 1550 knjig, a na novo vpisala 41 novih članov, toraj skoro enako število, kot Ljudska knjižnica. Skupno sta obe knjižnici izposodili v novembru 3.701 knjigo. V decembru pa je opažati še živahnejšo frekvenco v obeh knjižnicah. Občinstvo se vrača k duševnemu življenju. —

Mariborski in dnevni drobiž

Dr. Aljehin v Mariboru

»Ker sem Rus in Slovan in ker smatram Jugoslavijo za bratsko slovansko zemljo,« tako je odgovoril svetovni šahovski prvak dr. Aleksij Aljehin ljubljanskim novinarjem pri svojem prihodu, ko so ga vprašali, kaj ga je dovedlo, da prireja baš v naši državi svojo veliko turnejo, ki bo trajala še preko božičnih praznikov. Ljubljana je sprejela odličnega gosta, na katerega je ponosen ves slovanski svet, s pravo slovansko gostoljubnostjo in dr. Aljehin se je, vidno vzradoščen, zahvalil za pozdrav v ruščini. Jutri, v soboto, s popoldanskim brzim vlakom, točno ob treh, se pripelje dr. Aljehin v Maribor ter ga bodo na kolodvoru pozdravili zastopniki oblasti, mariborskega šahovskega kluba in tujsko-prometne zveze, pričakujemo pa, da pride odličnega slovanskega gosta pozdravit tudi vse ostalo narodno občinstvo. Popoldne napravi dr. Aljehin v spremstvu predsednika mariborske sekcije Avtokluba Jugoslavije, gosp. Ferda Pinterja, izlet na Falo, zvečer ob 8. bo imel v veliki kazinski dvorani kratko predavanje, nakar bo igral simultanko s 30 nasprotniki, med njimi 2 slepi partiji.

V sinočnji tajni seji občinskega sveta

se je rešilo 55 slučajev sprejema v občinsko zvezo, dalje so se obravnavale in reševale razna personalna vprašanja ter so bili rešeni tudi razni prizivi radi predpisa davščine na nezazidane parcele. Od dana so bila sledeča občinska dela za 1. 1921: zidarska, tesarska in betonska Ivanu Špesu ml.; betonska in doba-va stavbnega materiala K. Pickelu; klesarska Benj. Dibelčariu; mizarska Joži Volčiču; dimnikarska Francu Rateju; kovaška Mirku Počivalniku; kolarska Antonu Podkrižniku; ključavničarska Francu Kumercu; steklarska Klančniku; slikarska Ivanu Lorberju, pleskarska Francu Ambrožiču in vzdrževanje stolpne ure Avgustu Sterletu. —

Obmejni policijski komisar v Mariboru, g. Jakša Stanič, odpotuje v nedeljo na svoje novo službeno mesto v Beli Manastir. G. komisar se je tekom svojega službovanja v našem mestu zelo živahno zanimal zlasti za nacionalno in sokolsko gibanje in se je s posebnim veseljem udeleževal v Narodni odbrani ter je bil agilen odbornik njene srezke organizacije. Številni prijatelji mu prirede jutri, v soboto, ob 8. zvečer, v kapelici Grajske kleti, poslovilni večer. —

Smrtna nesreča na Fali.

Včeraj zjutraj se je pripetila pri vodnih zgradbah na Fali usodna nesreča, ki je zahtevala tudi človeško žrtev, končala pa bi lahko tudi še mnogo bolj tragično. Pod falskim jezom že nekaj časa poglobljajo strugo in sicer v svrhu zavarovanja pragov brane. Potrebna dela se vrše s potapljalnim zvonom, ki visi na železnem ogrodju. Na tem ogrodju je bilo včeraj zaposlenih 11 delavcev, ki so snemali trame in deske. Najbrže je bila prečna gred, na kateri je slonel oder, preslabo pritrjena, drugače si skoro ni moglo razlagati nesreče. Ogradje se je namreč med delom nenadoma nagnilo in padlo v vodo, z njim vred pa tudi vseh 11 delavcev. Deset delavcev se je rešilo deloma s plavanjem, deloma so jih rešili s čolni in drogovi, pomožnega delavca Ivana Šulgoja pa je voda zagnila. Najbrže je dobil pri padcu težke poškodbe in je potem v nezavestnem stanju utonil. Njegovega trupla tudi danes dopoldne še niso našli. Pri nesreči si je pomožni delavec Ivan Semen zlomil tri rebra in so ga takoj prepeljali v splošno bolnico v Maribor. Ostali delavci, razen prešalega strahu, niso utrpeli škode. —

Smrtna kosa.

Umrli so: včeraj v splošni bolnici 58-letni strugar v delavnicah drž. žel. Karl Janik in 39-letni brivski pomočnik Karl Likavec, danes zjutraj pa v Teslovi ul. 8 ključavničar v delavnicah drž. žel. Edward Seiffert, star 59 let. —

Odgonskim potom

so pripeljali včeraj iz Gradca 33letnega Franca Kamenškega, doma iz Sv. Trojice pri Rog. Slatini, ki ga mariborsko okrožno sodišče zasleduje radi tatvine.

KINO

Grajski:

Od danes, petka, dalje: Velefilm Zvočna veleopereta. 100% barvan film. 100% zvočni film. 100% govoreči film — CILLY — Marilyn MÜLLER v glavni vlogi. Najlepsi zvočni film do danes.

Union:

Od danes dalje: Sijajna zvočna veseliga

Harrold Lloyd

Predstave v obeh kinih ob delavnicah ob 17. 19. 21. uri: ob nedeljah in praznikih ob 15. 17. 19 in 21. uri. Predprodaja dnevno: od 10. do 12. ure na blazalni. XXVI

APOLLO KINO

V soboto in nedeljo dvojni spored CIRKUS CHARLIE CHAPLIN, veseloigra — MOST OBUPA, drama.

V zvezli s tatvino v Studencilih

so včeraj pridržali na policiji Josipa N. ki je sam prišel tja in prinesel za 100 Din kolkov, češ, da mu jih je dal aretirani Feliks Kovač, da jih razpeča. Kaj je resnica, bo dognala nadaljna preiskava.

Truplo novorojenčka na dravskem obrežju.

Danes zjutraj so našli pasanti na desnem obrežju Drave pod gostilno pri Zvoncu ob Ruški cesti, kakih 8 m nad strugo Drave, na zelo skritem in težko dostopnem mestu, v škatli in v papir zavito truplo novorojenčka. Škatlja ima 25 cm širine in 35 cm dolžine in nosi napis »Semperit«. Truplo — moškega spola — ima na prsih 3 cm dolgo vrezlino, znak nasilne smrti. Ležati je moralo tam že več dni, ker je že v razpadanju. Za brezsrčno materijo se vodi preiskava.

Zahvala.

Povodom poroke svoje hčerke je darovala ga. Elza Wögerer: za revne šolarje, krajevnemu odboru Rdečega križa in pevskega društva »Luni« v Krčevini vsakemu po 300 Din. Šolski upravitelj ozi. predsednik »Lune« in kr. odbor Rdečega križa izreka dobrotnici za darila najtoplejšo hvalo. —

Gostilno »Lovski dom« na vežbališču na Teznu

pridno razširjajo, tako da bo gostilničar g. Plohl pridobil v prvem nadstropju (dosedaj stara žitnica) dokaj obširnih prostorov. Otvoril jih bo o Božiču. —

Prošnja vsem zavednim rodoljubom v Mariboru.

Skoraj se vas ne upamo več nadlegovati, požrtvovalni Mariborčani! Vemo, da se pri vas ravno te dni odpirajo in zapirajo duri samih prosilcev za razne dobre svrhe. Gg. trgovci in obrtniki, kateri vas mi Marječani radi v vsem letu obiskujemo kot vaši odjemalci, enkart v letu in t. j. sedaj pa nas ne zapodite in prosimo, poklonite nam za našo letošnjo božičnico kako darilce. Gg. industrijci, tvorničarji, zdravniki, odvetniki itd. tudi vas prosimo za kak prispevek, ki ga pošljite ali v upravi lista založite na naslov: Šola Šmarjeta ob Pesnici. Vsem darovalcem pa v imenu revne obmejne dece vnaprej: Bog plati! —

TRENCHCOATI.

površniki, hubertusplašči, usnjeni topiči, 300 vrst krzna, pliši, snežni čevlji, snežni škornji, galoše, kakor tudi vse materialno blago na obroke. ORNIK, Maribor, Koroška cesta 9. XLIII

Samci in male obitelji

jedo poceni in dobro le v javni kuhinji na Slomškovem trgu 6. —

Miklavžev večer

trgovskih in privatnih nameštencev bo dne 13. decembra ob 20. uri v vseh prostorih Narodnega doma. —

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 12. decembra. Zaprt

Sobota, 13. decembra ob 20. uri »Škrjančkov gaj« ab. C. Znižane cene. Zadnjič.

Nedelja, 14. decembra ob 15. uri »Aleksandra«. Kuponi. — Ob 20. uri Gospa ministrovka. Kuponi.

Ptujsko gledališče.

Pondeljek, 15. decembra ob 20. uri »Lutka«. Gostovanje mariborskega gledališča.

»Škrjančkov gaj« zadnjič v sezoni in pri znižanih cenah. Priljubljena opereta »Škrjančkov gaj«, ki je žela letos veliko odobravanja, se bo vprizorila poslednjič v sezoni v soboto, 13. t. m. pri znižanih cenah za ob. C.

BARCAROLA

Audranova opereta »Lutka« na ptujskem odru. Prihodnje gostovanje maribor. gledališča v Ptuj bo v pondeljek, 15. t. m. Vprizorila se bo Audranova opereta »Lutka«, ki jo prištevajo h klasičnim operetam. Ta opereta, ki je izmed najboljših mariborskih letošnjih operetnih vprizoritev, se odlikuje po nadvse zabavnem dejanju ter pristrčni in melodiozni muziki. Režira g. Truhovič, dirigira g. Herzog. Naslovno partijo bo pela gđc. Udovičeva.

Genije preganja nesreča

SKRAJNO SLABE GMOTNE RAZMERE, BOLEZNI IN NERAZUMEVANJE SPREMLJA GENIJE V NJIHOVEM ŽIVLJENJU.

Da genij ne znači vedno srečo, imamo na stotine dokazov v kulturni zgodovini. Še več, mogli bi smatrati celo kot pravilo, da genialne ljudi preganja v življenju zla usoda. Marconija in Goetheja, dva ljubljena sreče, pa moremo smatrati samo kot izjemo, ki potrjuje pravilo. Često se zdi, kakor da so geniji naravnost obsojeni v nesrečo.

Od najbolj znanih klasičnih vzgledov ne bomo tu navajali nobenega. Splošno je znano, da je bilo Keplerjevo življenje silno nemirno in burno. Boril se je neprestano s težkimi gmotnimi dnevnimi skrbmi. Njegovo mater so hoteli celo sežgati kot čarovnico. Manj je znano, da so tedanji mogotci tudi slavnega Galileja neprestano preganjali radi njegovih prevratnih nauk in da je kasneje kot papežev ujetnik oslepel. Oko, ki je zapazilo toliko nebeških čudes, je bilo zasrlo z večno temo.

Tudi genialnega Faradaya so neprestano preganjali težki udarci usode. V mladosti je stradal in si je moral slušati kruh kot knjigoveški pomočnik. Kot nadarjen mladenič je prečital vsako knjigo, ki jo je dobil v vezavo. Tako je prišel tudi do prirodoslovnega študija, na čegar področju je postal pozneje eden največjih. Toda njegovo telo ni bilo kos velikim naporom njegovega duha. Ko je dovršil svoja temeljna odkritja na področju elektromagnetizma, je nastopila nepričakovana reakcija. Napadla ga je težka bolezen in je bil dolgo časa v življenjski nevarnosti. Le počasi je okreval in se potem zopet z vsemi svojimi močmi posvetil svojim raziskovanjem. Po-

javom izmučenosti se je pridružil v poznejših letih še zapuščenje spomina. Faraday je često izvajal poizkuse, ki so se mu poprej že posrečili, ne da bi se nato spomnil. Pozabljal je imena in številke, ki jih je imel poprej dobro v spominu in prišli so celo trenutki, ko je mogel komaj pisati.

Podobno kakor ta nesrečni človek je živel tudi znani nemški zdravnik Robert Mayer, ki je odkril temeljni zakon o vzdrževanju energije. Ko je odkril ta zakon, je napisal o stvari obširno razpravo, nakar je sledil njegov fizični polom. Vrh tega je imel Mayer s tem svojim klasičnim delom, ki je danes temeljni zakon prirodnih znanosti, še izredno smolo. Izročil je namreč delo v objavo fiziku Pogendorfu, ta pa je rokopiis neznanokam založil, tako da ga ni nikdar našel.

Še večja nesreča je spremljala genialnega Francoza Crossa, ki je že pred Edisonom izumil gramofon in konstruktivne načrte izročil tistištvu francoske akademije, kjer so ostali s stotinami drugih spisov zaprti v neki omari. Znameniti matematik Gauss je živel dolga desetletja v največji bedi. Geometer Euler je v starejših letih oslepel. Gaulois, ki je že kot otrok reševal najtežje matematične probleme, je umrl v starosti 21 let v blaznici. Njegov duševni brat Abel, ki je rešil geometrijski problem strukture kristala, je umrl komaj 24 let star. Veliki zvezdoslovec Klinkerfues, ki je bil vdan alkoholu in se kljub največjim naporom ni mogel odvaditi pijančevanja, je končal celo kot samomorilec.

Samomor cele vasi

Po poročilih iz Tokija so izvršile vse ženske japonske vasi Mahebo na otoku Formozi skupno samomor. Selo Mahebo je bilo zadnje zatočišče upornih plemen, ki so od sedmih svojih naselbin šest izpremenila v prah in pepel. 108 žen vstavev je šlo pri tem prostovoljno v smrt, samo da ne bi svojih mož po starem plemenskem običaju ovirale v boju in dokazale odločnost zadnjih potomcev tega nenavadnega plemena v borbi proti Japoncem. Gre tu za zloglasno plemo lovcev na človeške glave, ki so nedavno poklali cele naselbine Japoncev na Formozi, vsled česar je poslala japonska vlada proti tem barbarom kazensko ekspedicijo.

Na sledu zločina po 400 letih

Pred prilično 400 leti je v Parizu umrla zagonetna smrt druga žena Cezarja Borgije, knežinja Charlotte d' Albert. Njeno truplo so pokopali v nekem francoskem samostanu. Sedaj poročajo iz Pariza, da bodo truplo izkopali, ker hočejo francoski zgodovinarji dognati, ali je res, kar se je že svojčas trdilo, da je bila Charlotte d' Albert umorjena s strupenimi gobelinami.

Zgodovina pripoveduje: Cezar Borgia je prinesel francoskemu kralju pismo svojega očeta-papeža, s katerim je bila izrečena ločitev kraljevega zakona. Začasa svojega bivanja v Parizu se je mladi Borgia zaljubil v lepo dvorno damo Charlotte d' Albert in jo je zasnubil. Ona je privolila in izvršila se je poroka. Toda zakonska sreča je bila kratka. Dva dni po poroki je Cezar Borgia na čelu svojih zvestih odšel na Španjolsko, njegova mlada žena je ostala v Franciji. V Španiji se je Cezar zaljubil v hčerko nekega španskega granda in je podvzel korake za ločitev zakona s Charlottto. Njegova prošnja za ločitev zakona pa je bila zavrnjena. Tedaj je mlada Charlotte nenadoma umrla pod tajinstvenimi okolnostmi. Nihče ni hotel verjeti, da je umrla naravne smrti. Nastala je legenda — ki se je tudi mnogim zgodovinarjem zdela verjetna — da so krasni gobelini, ki jih je Cezar poslal svoji ženi iz Španije, bili zastrupljeni in so povzročili njeno smrt. Cezar je v spremnem pis-

mu s pošiljko gobelinov sporočil ženi svojo željo, naj jih ima kot predložke pred posteljo. Čudno je bilo, da so bila na gobelinah vsa bela mesta ne, kakor običajno, vezena z belo svilo, ampak nopliskana z debelo belo barvo. Ta barva je vsebovala arzenik.

Ko je koncem 18. stoletja revolucionarna množica v dneh revolucije vdrla v samostan, kjer so počivali ostanki Charlottinega trupla, so vložili tudi krsto. Truplo, ki je bilo zavito v iste gobeline, je bilo še popolnoma ohranjeno. To so razlagali takrat tako, da se je arzenik v gobelinih uveljavil kot sredstvo za konseviranje.

Sedaj bodo zgodovinarji v zvezi z drugimi znanstveniki končno razkrili zagonetko gobelinov.

„Analfabet“ in Edgar Wallace

Sloviti angleški avtor detektivskih povesti Edgar Wallace je bil pri zadnjem posetu v Berlinu oblegan od reporterjev. Toda pisatelj je imel interviewov kmalu dovolj in je hotel imeti sveti mir. Zaklel se je, da bo sprejemal samo še ljudi, ki zanimajo njega, ne pa onih, ki jih zanima on. Novinarji so si izmišljali razne zvijače, da bi vendar prišli do njega. Eden izmed njih je napisal zato na vizitko: Rad bi Vas poznal osebno, dasi nisem čital od Vas še niti vrste. Wallace je vizitko prebral, pogledal svojega tajnika in dejal: »Analfabet!« In dal je posetniku vrniti vizitko z opombo, da noče imeti opravka z ljudmi, ki niti čitati ne znajo.

Nekaj zanimivosti iz poljskega sejma in senata.

Najstarejši poslanec poljskega sejma je 72letni poslanec narodne demokratske stranke Jožef Makulski (član opozicije), najstarejši član senata 96letni Boleslav Limanowski, tudi član opozicije. Najmlajši član sejma je 26letni Konstantin Pac, najmlajši član senata pa 41letna gospa Hana Hubicka, žena ministra socialne politike generala Hubickega.

Prepozen.

— Torej niste mogli svojega prijatelja obraniti pred ludožrci?

— Niti govora, milostiva. Ko sem prišel, je bil že takorekoč črtan z jedilnega lista.

Domače vesti

Prijava ustanov.

Banska uprava v Ljubljani razglasa: Po § 27 zakona o ustanovah (zadužbinah), se morajo vse ustanove, ki že obstojajo v trenutku, ko je bil ta zakon objavljen, prijaviti v roku 6 mesecev pristojni ustanovni oblasti radi vpisa v ustanovni (zadužbinski) register, katerega ustroj in upravljanje bo predpisal minister za prosveto s posebnim pravilnikom. Dolžnost te prijave velja tudi za one ustanove, ki nimajo posebnih pravil, temveč so urejene na osnovi zakona ne glede na to, da je uprava teh ustanov poverjena po zakonu neki javni oblasti. V prijavi je navesti: Ime ustanove, ime ustanovitelja, datum in akt ustanove (dan, mesec, leto), imovina z nastopnimi podrobnimi podatki: a) nepremičnine: 1.) zgradbe (stavbe), opis in kraj; 2.) zemljišče, opis in kraj; 3.) vrednost nepremičnin; b) vrednostni papirji, vrsta in nominalna vrednost; c) v gotovini; d) kje je denar naložen; e) skupna imovina: dalje namen ustanove, letni dohodek, kdaj je ustanova začela delovati. Uprave ustanov se pozivajo, da se prijaviijo ustanovni oblasti najkasneje do 11. januarja 1931.

Miklavžev večer Rdečega križa na Pobrežju.

Krajevni odbor Rdečega križa na Pobrežju je priredil v nedeljo v Rojkovi dvorani za šol. mladino Miklavžev večer, na katerega so bili povabljeni tudi starši in prijatelji mladine. Šolski upravitelj g. Klemenčič je v svojem pozdravnem govoru obrazložil socialen pomen prireditve ter pohvalno ocenil zelo agilni odbor RK, ki je polnih rok razdelil ubožni deci sadove svojega požrtvovalnega in nesebičnega dela in truda. Sledile so deklamacije, s katerimi so se otroci kar najbolje hoteli prikupiti dobrotniku — sv. Miklavžu. Zelo so ugajale lepo ubrane pesmi, katere je zapela mladina višjih razredov pod spretnim vodstvom znane pevke Matičarke učiteljice gospe Lukmanove. Gospa Molanova je strokovnjsko naštudirala priljubljeno Zolnirjevo »Grudico«. Vsi malčki so se prav dobro odrezali. Po igri je nastopil Miklavž s hudobcem, ki je posebno pri mlajši deci vzbujal mnogo strahu. Nato je sledila obdaritev. Škofovski svetnik je bil zelo radodaren. Čez 130 ubožnih solarčkov je bilo obdarovanih z obleko, obutjem, perilom in raznimi šol. potrebščinami. In nazadnje še čajanka za celokupno mladež pobrežke šole. To vam je bilo čmukanja in trkanja! — Vsem dobrotnikom, ki so prispevali bodisi v denariju, bodisi v kateremkoli blagu, se odbor RK v imenu dece najsrčneje zahvaljuje, posebno pa tvrdki A. Kohnstein, ki je darovala usnja in podplatov za 10 kompletnih parov čevljev. — Vsa čast in priznanje gre pobrežskemu učitelstvu, ki je s svojo požrtvovalnostjo pripomoglo, da je ta humanitarna prireditev tako dobro uspela.

Šmarjeta ob Pesnici.

Tukaj je nedavno umrl veleposestnik g. Franc Urbančič. Bil je to mož izvanredne poštenosti, dobrotljivosti in razumnosti, zato je slovo od njega bilo vsem župljanom zelo težko. Blag spomin našemu nepozabnemu pokojniku! — V nedeljo 30. nov. smo imeli v šoli veliko proslavo ujedinitelja. Učenci so prav samozavedno nastopali z deklamacijami, z daljšimi poučnimi govori; zelo je dopadla igra »Ujedinitelj«. Vmes je nastopal tudi domači moški in mešani zbor. Ljudstva je bilo toliko, da so bili spet šolski prostori premali. Vedno bolj pogrešamo dvorano za prireditve. — Vršimo ob enem vrlo priprave za Sokola, ki ga ustanovimo v nedeljo 14. t. m. ob 10. pred poldne. Vso sokolsko akcijo izvajamo s pritegnitvijo vseh stanov in mišljenj, saj vrhovna parola nam je bila in bo: Vsi edinstveno za kralja in domovino! Uspeha smo pa sigurni! —

Kavalir na tak!

— Koliko imate let, gospodična?
— Pred 30 leti sem bila krščena.
— A kakšne vere ste bili poprej?

Nenotrebno vprašanje.

O n a: Ali me boš pa tudi ravno tako ljubil, kakor sedaj, ko bova poročena?
O n: Čemu vprašaš, saj veš, da imam najrajiši poročene žene

Cenjenim naročnikom in čitateljem »Večernika« sporočamo, da se dobe od »Jutra« razpisane zbirke za Božič dokler traja zaloga, tudi v

Knjižarni Tiskovne zadrage, podružnica Maribor, Aleksandrova c. 13.

Sport

Vremenska poročila s Pohorja z dne 11. decembra.

Mariborska koča: 55 cm suhega snega, veter: sever, smuka ugodna.

Klopni vrh: 30 cm snega, veter: jug, smuka dobra.

Jezersko zavetišče: 35 cm snega, veter: jug, smuka dobra.

Male sportne vesti.

V nedeljo 14. t. m. se vrši v Beogradu glavna skupščina JNS. Delegatom je dovoljen 50% popust voznih cen od 10. do vključno 18. t. m. v II. in III. razredu osebnih in brzih vlakov s pogojem, da potrdi udeležbo predsedstvo skupščine.

Tudi na glavno skupščino JLAS, ki bo 13. t. m. v Zagrebu, imajo vsi delegati po odloku prometnega ministrstva polovično vožnjo.

Po zadnjem štetju je v nemški smuški zvezi 69.247 članov in 17.285 naraščajnikov.

Nemška nogometna zveza je vložila prosvetnemu ministrstvu pruske vlade spomenico, ki zahteva, da se upošteva pri izobrazbi šolskih telovadnih učiteljev tudi nogomet, ki naj se uvede kot obvezni predmet tudi v šole. Vlada je temu ugodila.

Hašk v Zagrebu priredi dne 28. t. m. na Sliemenu smuško tekmo za prvenstvo Zagreba. Pravico starta imajo vsi verificirani tekmovalci JZSSa.

JZSS je sklenil na svoji zadnji seji prenesti vso prireditve v Bohinj in opustiti Bled kot središče mednarodnih zimsko-sportnih tekem. Vzrokov je več. Lansko leto je savez pripravljati mednarodne tekme, ki vsled slabega vremena niso prišle do izvedbe. Že takrat so gospodarski krogi Bleda poudarjali, da je tak prireditev na Bledu preuranjena, češ, da hoteli še niso preurejeni za zimski sprejem gostov. Letos pa so vsi veliki hoteli pričeli s prezidavanji, tako da je bil savez primoran mednarodne smuške tekme, ki bi se morale vršiti od 29. I.—2. II. na Bledu, izvesti v Bohinjski dolini. Bohinj bo lahko prenočil do 1000 gostov, za glavna 2 zletna dneva bo pa pripravljen tudi nekaj kurjenih vagonov na kolodvoru.

Največji sportni stadioni v Evropi so: Wembley, ki more prejeti preko 120.000 gledalcev, berlinski stadion (80.000 gledalcev), hamburški (60.000), kölnski (70.000), frankfurtski (50.000), lipski (40.000), v Avstriji: Hohe Warte na Dunaju (80.000). V Belgiji: briselski (75.000), v Italiji: bolonjski (80.000), v Španiji: barcelonski (85.000), v Franciji: pariški (55.000), v Holandiji: amsterdamski (35.000 gledalcev).

Taris, znameniti francoski plavač, je dosegel v nedeljo na plavalnem mitingu v Parizu na 300 m krasen čas 3:38'4.

ISSK Maribor, upravni odbor.

Drevi ob 20. uri odborova seja v hotelu »Orel«. Tajnik.

Najsevernejša potniška zračna proga

je proga Arhangelsk—Siktivkar, ki bo otvorena sredi decembra t. l. Proga bo igrala važno vlogo v razvoju severne industrije.

Optimizem in pesimizem.

— Oče, povej mi, kakšna je pravzaprav razlika med optimistom in pesimistom?

— Kako Ti naj povem? Misli si kos ementalnega sira. Optimist vidi na njem samo sir, pesimist pa samo luknje.

On zna.

Učitelj: Vzamimo primer: mati ima pet otrok, pa samo štiri jabolka. Kako bo ta jabolka pravično razdelila?

Janezek: Prosim, jaz vem, kako. Skuhala bo kompot.

M. Zevacco:

V senci jezuita

Zgodovinski roman.

22

»Dala si je na sedlu napraviti nekakšno oporo, kamor položi stegno, tako da visi noga prosto, dočim se opira druga na stremen. Čista gola resnica je to, gospod... In vendar je navada že izza pravadnih časov, da sede dame na svojih belcih kakor mi!«

In prestolonaslednik se je obrnil drugam, misleč na svoje viteške knjige, ki jim je posvečal večino prostega časa.

Zdajci pa se je obnovilo vrvenje veselice, godba je nadaljevala svoje melodije tam, kjer jih je bila prekinila; živahno gibanje in razgovor se je začel med skupinami.

Kralj je bil dal znamenje, da naj se veselica nadaljuje.

Spremil je bil Žileto k naslanjaču, kjer so se postavile okrog nje nemudoma njene tri častne dame, ter sedel sam nedaleč odot, ne meneč se za prestol, ki je bil pripravljen zanj.

Takoj je nastal okrog kralja krog plemičev.

Žiletine oči so bile v prvem trenutku zaslepljene po žarki luči in po blesku te mnogoglave sijajne družbe, nato pa se je vrnil na njen obraz tisti trdovratni pokoj, ki ga je kazala, odkar je bila v kraljevem vjetništvu.

Franc I. ni umaknil oči od nje.

»Obožavanja vredna noč veselja in slavlja!« je dejal dovolj glasno, da ga je mogla slišati. »Kako se širi srce, ko sope te vonjave, gleda to šumečo svilo v lesketanju luči in občuduje toliko raznolikih lepote... Toda kdo more popisati šele veselje, ki je v mojih prsih! O neizrekljiva sladkost čustva, ki ga prej nisem poznal!«

Deklica ni pokazala niti z najmanjšo gesto, da je slišala in razumela te besede.

»Kaj ne, da je krasna ta veselica, gospod De Monklar? Ta godba, ti objeti pari...«

»Krasna je sir!« je dejal Monklar mračno.

In stopil je nazaj, kakor da se hoče umekniti.

»Ne hodite od tod, Monklar,« je dejal kralj živahno.

»Morda vas bom še potreboval nocoj. Bogme, zdi se mi, kakor da bi nam manjkalo nečesa ali nekoga, Monklar!«

»Sir, odkar ste vi tu, nam ne manjka ničesar več!«

»Pač, pri Bogorodici! Manjka nam nekoga! Kje je moj norec?... Svojega norca hočem videti!«

Kakih dvanaest plemičev se je razletelo, kričečih:

»Tribulet! Tribulet!... H kralju, Tribulet!«

Brezbrizna do vsega tega šuma, ki je oril okrog nje, in do vseh nešteti ljubosumnih in občudujočih pogledov, ki so se upirali vanjo, se je zdela Žileta podobna telesu brez duše, mramornemu kipu, postavljenemu v dvorano, veseliti v okrasek.

Kralj sam je kričal glasneje od vseh navzočih:

»Tribulet! Norec! Kujon! Dam te pretepsti!...«

In zdajci je začela kričati vsa neštevilna tolpa dvorjanov:

»Tribulet! Tribulet!«

Plesi so prenehali. Gospodje in dame so se oprijele tega dogodka, ki je ponudil gostom novo igro: iskati Tribuleta in ga priversti h kralju...

Naenkrat pa se je začul viharen smeh in grmeče ploskanje... Vrtinec mladih gospodov je pridrvel v sobo...

»Evo ga! Evo ga!«

»V triumfu!«

»Na rokah ga neso!«

Tribuleta je nesla v dvorano petdesetorica gospodov in celo dam, držečih ga kvišku in prepirajočih se, kdo dobi kako roko ali nogo.

Norec se ni ustavljal; bil je smrtno blede.

»Sir, našli smo ga na kolenih...«

»Čisto samega v oddaljeni dvorani...«

»Jokal je kakor pijan...«

»To je šala!«

»Da, Tribulet! Ta pa, ta!...«

»Gre in plaka v kotu, daleč od veselice...«

A začul se je Tribuleto glas; zvenel je strašno, skoraj zlovešče:

»Bilo je zato, da bi se vi smejali, gospoda!«

»Bravo, Vivat! To je norec!... Živi Tribulet!«

»Tiho!« je ukazal kralj. »Razmehnite se gospoda; vsi naj vidijo mojega norca... Stopite semkaj, gospod Flerial!«

Žileto je prešinil silen trepet.

Obrnila se je k Tribuletu.

Videla ga je in ga spoznala.

In še tisti trenutek je razumelo plemenito dete vso strašno komedijo, ki jo je bil pripravil kralj.

In že v istem trenutku se ji je zahotelo odgovoriti tej komediji, kakor zasluži. Njene oči so obvisle na Tribuletu...

Povedati moramo, da Žilete nikdar ni skrbelo, kaj dela mož, ki ga je imenovala svojega očeta. Čudila se je sicer, zakaj ne stanuje v hiši ob trahoarskem zidu in zakaj so njegovi poseti tu in tam tako redki... toda nikoli ni izpraševala gospoda Fleriala in je ohranila zase tudi domneve, s katerimi si je izkušala razložiti čudnost in zagonetnost tega položaja...

Današnji dogodek pa ji je razložil z brezobzirno brutalnostjo vso to negotovost!

Gospod Flerial ni bil nihče drugi kakor sloveči Tribulet.

Nien krušni oče je bil dvorni norec.

Rekli smo, da je obvisel njen pogled na Tribuletu...

Tribulet pa je ni pogledal v obraz.

Rekel si je bil v junaški neustrašenosti:

»Saj me ne bo spoznala! Ljubše mi je, da me ne spozna!«

In stal je pred kraljem ter se zdel še bolj skliučan in grbast kakor po navadi; sam je pretiraval skriv-

ljenost svojih nog, kakor da bi se hotel izpremeniti v ostudno žival, trudeč se, biti tako popolnoma Tribulet, da Žileta ne bi mogla spoznati v njem Fleriala...

»Norec«, je vzkliknil kralj s pritvorjenim srdom, »kaj si pa delal tako daleč od veselice? Zakaj ne opravljaš svoje službe, ki ti velevala skrbeti nam za smeh?«

Tribulet je hotel odgovoriti...

Toda zgolj hropenje se mu je izvilo iz grla...

Pošastno rezanje mu je izpačilo obraz, in z velkim šumom je stresel svoje kraguljčke, da ne bi slišali njegovega ihtenja...

In res ga ni slišal nihče; slišala ga je le ena — Žileta!

Ona edina je videla solze na njegovem obrazu, izkrivljenem v režeči grimasi...

In prešinila jo je čudovita misel...

Vstala je in stopila k Tribuletu.

Osupla tišina je zavladala vse na okoli; razgovor je utonil v prestrašenem molčanju.

Ona pa, smehtaje se, kakor tistikrat v Mantu, je stopila k Tribuletu in mu obrisala z obraza curlajočo znoj.

Kralj je vstal, tresoč se od gneva.

Toda preden je mogel geniti roko ali izpregovoriti besedo, se je naslonila Žileta na Tribuleta, ki se je zamajal od bolečine in radosti obenem, obrnila se k molčeči množici ter zaklicala z jasnimi, trdnimi glasom:

»Žlahtne dame in plemiči! Pravkar me je vam predstavil kralj... Zdaj sem jaz na vrsti, da vam predstavim nekoga...«

Bleda in odločna je prišla Tribuleta za roko:

»Dame in gospodje, predstavljam vam svojega očeta...«

Tribuletu je zasijal obraz; ves zmeden, drhteč po vsem telesu, je zajecjal:

»Oh moja oboževana hči!...«

In nezavesten se je zgrudil k Žiletinim nogam... Dolgo mrmranje se je razširilo po vrstah ogromne družbe.

Bilo je mrmranje osuplosti, pa tudi mrmranje groze, kaj bo...

Zakaj tudi kralj se je bližal Žileti, bližal se je s stisnjenimi pestmi.

Žileta mu je zrla srepo v obraz, pripravljena makar umreti na mestu...

»Odnosite tega bedaka!« je zarohnel kralj s tresočim glasom.

Prijeli so Tribuleta in ga odnesli, ne da bi bila Žileta trenila s prstom; njen oče je bil zdaj maščevan!...

»Madam,« je izpregovoril kralj, »kaj pomeni ta čudna brezumnost?«

»Ta brezumnost pomeni resnico, sir; to veste sami!«

Zdelo se je, da izbruhne gnev Franca I. vsak hip v vsej svoji divjosti.

(Nadaljevanje prih.)

Premog Pektenica

brez smradu in kamenja, malo pepela. Po vozovih Din 38.— franko dom. B. Guštin, Cankarjeva 24, telefon 2499. 3053

Opremljeno sobo

oddam boljшему solidnemu gospodu. Vprašati Jože Vošnjakova ul. 21 II. 3548

Prodajam po nizki ceni

moško obleko in dobro zimsko suknjo. Ogleđa se od 12. do 16. ure. Puškino-va II I. 3547

Krzneni plašč za gospoda

s sealskin-podlago in sealskin ovratnikom ceneno prodam. Vprašati iz prijaznosti v trgovini K. Gränitz, Gospoška ulica 7. 3543

Halo!

Kupujem vse vrste steklenic. Ponudbe s točnim naslovom prosim na upravo »Večernika« pod: »777«. 3542

Zgubil sem moško rokavico

v upravi »Jutra« in »Večernika«. Pošten najditelj naj jo odda istotam. 3540

Klobase vseh vrst, domače, vsako soboto in nedeljo pri O s e t u, Mariborski dvor. 3351

Drva,

Mejovšek, Tattenbachova 13, tel. 2457.

Plečnine,

vse vrste po meri in okusu ter vsa popravila izvršuje hitro in točno po najnižji ceni mehanična pletarna Javornik, Vojašniška ul. 2, Maribor. XXIV

Goizerce,

nepremočljive ima najceneje v za'ogel Brzopotlata. Tattenbachova ul. št. 14. XXXVII.

Najboljša

in najcenejša dalmatinska vina, bela in črna, dobite le v prvi dalmatinski kleti v Mesarski ulici 5. (Pod Glavnim trgom.) 38

Krompir beli,

jedilni kg à 65 para franko Maribor, prodaja od 500 kg naprej R. Dimnik, Loka pri Sv. Janžu na Dravskem polju. 3532

Vsakovrstne

pletanine

po meri, hitro, solidno in točno

Gajšek, Mlinska 10

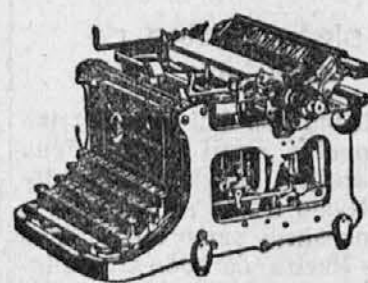
STAMPILJE
T. ŠOKLIČ
MARIBOR

Inserirajte

v
»Večerniku«

Neprekosljiv in nedosegljiv v kvaliteti je
pisalni stroj

CONTINENTAL

Samoprodaja

Ivan Lezat

3501

specijalist za pisarniške stroje

Maribor, Vetrinška ul. 30 Ljubljana Prešernova 44
Tel. int. 2434 Tel. lut. 2636

»JUTRO«

svojim naročnikom in čitateljem

za Božič

Da omogoči Jutro svojim prijateljem nakup krasnih slovenskih knjig tudi v Mariboru, se dobe v Jutru razpisane zbirke, dokler traja zaloga tudi v

podružnici Tiskovne zadruge

Hitite, da ne zamudite ugodne prilike!

v Mariboru, Aleksandrova cesta 13

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in prednik; FRAN BROŽOVIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETEL. v Mariboru.